

WOJEWODA ŁÓDZKI

Łódź, 30 listopada 2023 r.

RPS-IV.431.8.2023

**Pan
Roman Miksa
Wójt Gminy Czarnocin**

Wystąpienie pokontrolne

**z kontroli w trybie zwykłym w zakresie prawidłowości wykorzystania
przez Gminę Czarnocin środków z Funduszu Solidarnościowego,
przyznanych na podstawie umowy nr 26/2022/OW z 21 marca 2022 r.**

I. Jednostka kontrolowana:

Gmina Czarnocin, zwana dalej również „Beneficjentem”
ul. Główna 142
97-318 Czarnocin

Wójtem Gminy Czarnocin w czasie prowadzenia czynności kontrolnych (a także w trakcie realizacji umowy) był Roman Miksa.

(akta kontroli str. 54-55)

II. Kontrolę przeprowadzili pracownicy Oddziału Wsparcia i Integracji w Wydziale Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi:

- Anna Zajac – główny specjalista, kierownik zespołu kontrolerów, na podstawie upoważnienia nr 150/2023,
- Małgorzata Kołodziejczyk – inspektor wojewódzki, członek zespołu kontrolerów, na podstawie upoważnienia nr 149/2023.

Kontrolę przeprowadzono w dniach 24 sierpnia – 3 listopada 2023 r.

(akta kontroli str. 1-4,10-11)

III. Wyjaśnień udzielali:

- Roman Miksa – Wójt Gminy Czarnocin
- Małgorzata Cuper – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnocinie (pisemnie).

IV. Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli:

1. Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).
2. Umowa nr 26/2022/OW z 21 marca 2022 r.
3. Ustawa z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 647 ze zm.),

(akta kontroli str. 23-32)

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

V. Zakres kontroli:

Przedmiot kontroli: prawidłowość wykorzystania środków z Funduszu Solidarnościowego, przyznanych na podstawie umowy nr 26/2022/OW z 21 marca 2022 r.

Okres objęty kontrolą: 1 stycznia 2022 r. – 31 grudnia 2022 r., z uwzględnieniem okresu przewidzianego na rozliczenie otrzymanych środków, przy czym kontroli poddane zostały wszystkie dokumenty i okoliczności, mające znaczenie dla celu kontroli, niezależnie od daty wytworzenia tych dokumentów.

VI. Ustalenia w toku kontroli

1. Program¹ „Opieka wytchnieniowa” skierowany jest do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Jego celem jest odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez czasowe odciążenie od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki, zapewnienie czasu na odpoczynek i regenerację.
2. GOPS² jako samodzielna jednostka organizacyjna Gminy Czarnocin (dalej: Gmina), organizował i zapewniał na terenie Gminy dostęp do świadczeń pomocy społecznej. Zakres działania obejmował zadania z zakresu pomocy społecznej, w tym zadania własne Gminy oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, także zadania nałożone innymi ustawami i wynikające z innych przepisów prawa.

(akta kontroli str. 184-191)

Gmina wystąpiła, w trybie i terminie przewidzianym w Programie, do Wojewody Łódzkiego z wnioskiem o środki z Programu³ w kwocie 48 000 zł na opiekę wytchnieniową w formie pobytu dziennego i 960 zł na koszty obsługi Programu oraz 25 200 zł na opiekę wytchnieniową w formie pobytu całodobowego i 504 zł na koszty obsługi Programu.

Finansowanie z Funduszu, we wnioskowanej wysokości, zostało przyznane w oparciu o umowę nr 26/2022/OW z 21 marca 2022 r., zawartą pomiędzy Skarbem Państwa – Wojewodą Łódzkim a Gminą Czarnocin. Środki z Funduszu należało wykorzystać do 31 grudnia 2022 r.

(akta kontroli str. 33-39; 40-41)

Po ogłoszeniu wyników naboru wniosków, Gmina złożyła do Wojewody Łódzkiego oświadczenie o przyjęciu środków przyznanych w ramach Programu⁴.

(akta kontroli str. 178-180)

¹ Na podstawie art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1787, ze zm.) powstał Resortowy (Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej; dalej: Ministerstwo) Program Opieka wytchnieniowa – edycja 2022, ogłoszony 11 października 2021 r. Głównym jego celem było czasowe odciążenie członków rodziny lub opiekunów od obowiązków związanych ze sprawowaniem opieki nad osobami niepełnosprawnymi.

² GOPS w Czarnocinie jest jednostką organizacyjną Gminy Czarnocin realizującą zadania z dziedziny opieki społecznej na podstawie Uchwały Nr XXXVII/277/2018 Rady Gminy Czarnocin z 29 marca 2018 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnocinie

³ Zgodnie z Programem wnioski na środki finansowe gminy/powiaty mogły składać do 22 października 2021 r.

⁴ w dniu 11 stycznia 2022 r.

Gmina w oparciu o złożony wniosek, zawarła umowę z Wojewodą Łódzkim na realizację Programu⁵. Umowa regulowała najważniejsze zasady realizacji zadania wsparcia usługą opieki wytchnieniowej. Wskazywały m.in. na przedmiot umowy, warunki i termin jej realizacji (do 31 grudnia 2022 r.), finansowanie (przekazanie środków następowało w trzech transzach), zasady rozwiązania umowy, zwrotu niewykorzystanych środków. Umowa określała także obowiązki Gminy w zakresie dotyczącym dokumentacji finansowo-księgowej i ewidencji księgowej, obowiązków i uprawnień informacyjnych, a także zagadnienia przetwarzania danych osobowych oraz kontroli i monitorowania realizacji umowy.

Na terenie gminy, GOPS realizował działania dotyczące Programu, między innymi: promowania (ogłoszenia o naborze wniosków) Programu.

(akta kontroli str. 148)

Rozpoczęcie realizacji Programu było uzależnione od kilku czynników – od uzyskania środków z ŁUW⁶, od znalezienia opiekunów, którzy byli w stanie sprawować opiekę nad osobami niepełnosprawnymi. Po spełnieniu powyższych przesłanek usługi były świadczone według potrzeb opiekunów osób niepełnosprawnych i osób niepełnosprawnych. GOPS nie wykorzystywał w całości przyznanych środków w ramach Programu. Niewykorzystanie w całości otrzymanych środków, było sumą kilku czynników, wynikało z rezygnacji w trakcie świadczenia usługi ze względu na stan zdrowia osoby niepełnosprawnej, mniej osób zgłosiło się o pomoc w formie pobytu dziennego i pobytu całodobowego.

(akta kontroli str. 48, 181-183)

3. GOPS zlecił realizację zadania usług opieki wytchnieniowej organizacji pozarządowej Fundacja „Ktoś”⁷. W umowie⁸ określił wymogi kwalifikacyjne osób świadczących usługi opieki wytchnieniowej, m.in.: (...) posiadające dyplom potwierdzający uzyskanie kwalifikacji w zawodzie asystent osoby niepełnosprawnej /pielęgniarka lub innym, zapewniającym realizację usługi opieki wytchnieniowej w zakresie adekwatnym do indywidualnych potrzeb osoby niepełnosprawnej, osoby z przynajmniej średnim wykształceniem posiadające co najmniej roczne, udokumentowane doświadczenie w udzielaniu bezpośredniej pomocy/opieki osobom niepełnosprawnym. Osoba oddelegowana przez Fundację „Ktoś” do świadczenia usług opieki wytchnieniowej świadczyła usługę dla 2 rodzin i posiadała stosowne kwalifikacje⁹.

(akta kontroli str. 165-168, 204-206)

W okresie objętym kontrolą w Gminie realizowany był tylko jeden rodzaj usług, tj. opieka wytchnieniowa w formie pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Usługa opieki wytchnieniowej w formie pobytu całodobowego nie była realizowana. Jak wyjaśniła Kierownik GOPS „(...) gdyż żaden z planowanych opiekunów osób niepełnosprawnych nie zdecydował się na skorzystanie z tej formy wsparcia”.

(akta kontroli str. 127-128; 169)

4. Koordynacja i monitorowanie zadań w ramach realizacji Programu była prowadzona przez pracowników GOPS na bieżąco w ramach realizacji pracy socjalnej.

(akta kontroli str. 129-144)

5. Przy kwalifikowaniu osób do Programu wymagano dokumentów określonych w Programie, tj. orzeczeń o niepełnosprawności.

⁵ w dniu 22 marca 2022 r.

⁶ Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi

⁷ Zgodnie z Programem Dział V pkt 25.2

⁸ Umowa nr 2/2022 z 20 czerwca 2022 r.

⁹ Pan B.B.– wykształcenie wyższe + świadectwo potwierdzające kwalifikacje zawodowe - opiekun medyczny

Uwzględniano limity godzin, informowano o możliwości skorzystania do 240 godzin opieki wytchnieniowej. W godzinach realizacji usługi opieki wytchnieniowej nie były świadczone inne formy pomocy usługowej.

Kwalifikacja odbywa się na podstawie Karty zgłoszenia¹⁰ do Programu.

(akta kontroli str. 153-164)

6. Na terenie Gminy wsparciem w ramach opieki wytchnieniowej objęto łącznie 2 osoby (tj. 25% z planowanych zgłoszonych we wniosku na środki finansowe), które wykorzystwały łącznie 22 godziny¹¹. Wsparcie było skierowane do członków rodzin lub opiekunów osób posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, którzy wymagają usług opieki wytchnieniowej. Wsparcie realizowano w sposób prawidłowy i zgodny z wytycznymi Programu.

(akta kontroli str. 149-152, 165-168)

7. W zakresie obejmującym realizowanie wsparcia dla osób objętym Programem, opieka wytchnieniowa była realizowana wyłącznie w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Termin rozpoczęcia realizacji usługi opieki wytchnieniowej wynikał przede wszystkim z potrzeb danej osoby/ rodziny.

Pierwsze wsparcie zostało udzielone w dniu 21 czerwca 2022 r., po zawarciu umowy z Fundacją Ktoś¹².

(akta kontroli str. 151, 165-168)

8. Wydatkowanie i rozliczenie środków na realizację usługi opieki wytchnieniowej opiekunom osób niepełnosprawnych

Przyznane środki z Funduszu Solidarnościowego w łącznej wysokości 74 664 zł, zostały wprowadzone do budżetu Gminy Czarnocin na 2022 r., po stronie dochodów i wydatków, na mocy uchwały nr XXXVIII/264/2022 Rady Gminy Czarnocin z dnia 10 lutego 2022 r. w sprawie zmiany w budżecie gminy na rok 2022¹³. Zgodnie z art. 10 ustawy o Funduszu Solidarnościowym – nie stanowią one dochodu jednostek samorządu terytorialnego, zatem nie powinny zostać wprowadzone do budżetu Gminy. W związku z niejednoznacznym podejściem RIO dot. tej kwestii, kontrolujący nie wnoszą uwag.

(akta kontroli str. 57-111, 208-212)

Na realizację Programu, GOPS otrzymał z ŁUW, środki finansowe w wysokości 56 364 zł¹⁴. Ogólne zestawienie przekazanych i poniesionych wydatków przedstawia poniższa tabela:

Tabela 1. Zestawienie wydatków.

Lp	Forma pobytu	Kwota przekazana (w zł)	Kwota Wykorzystana (w zł)
1	Pobyt dzienny z tego:	36 960	880
1.1	na realizację usługi opieki wytchnieniowej	36 000	880
1.2	Na koszty obsługi Programu	960	0

¹⁰ Dwie Karty zgłoszenia osób: H.C i P.M

¹¹ W ramach opieki wytchnieniowej zrealizowano łącznie 22 godziny, w tym dla: H.C. – 13 godz., P.M. – 9 godz.

¹² W dniu 20 czerwca 2022 r.

¹³ Opublikowana Dz.Urz.Woj.Łódz. z 2022 r. poz. 3188, Uchwała przyjęta do protokołu bez uwag na 10 posiedzeniu Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w dniu 14-03-2022 r.

¹⁴ I transza 30-03-2022 r.: na koszty realizacji usługi 36 600 zł i 1 464 zł na koszty obsługi Programu, II transza 31-05-2022 r. na koszty realizacji usługi 18 300 zł, III transza – Beneficjent zrezygnował z przekazania 18 300 zł.

2	Pobyt całodobowy z tego:	19 404	0
1.1	na realizację usługi opieki wytchnieniowej	18 900	0
1.2	Na koszty obsługi Programu	504	0
	RAZEM	56 364	880

Na pobyt dzienny wykorzystano kwotę 880 zł¹⁵, tj. 2,44% z przekazanej kwoty na realizację usługi.

Kwota niewykorzystana w wysokości 55 484 zł została 30 grudnia 2022 r. zwrócona do ŁUW.

Jak pisał Wójt Gminy, GOPS realizując Program nie wykorzystywał przyznanych środków w pełnej wysokości w szczególności z następujących przyczyn:

- mniej osób zgłosiło się o pomoc w formie pobytu dziennego niż zaplanowano,
- jedna osoba zrezygnowała w trakcie świadczenia usługi, ze względu na stan zdrowia osoby niepełnosprawnej,
- usługi w formie pobytu całodobowego nie są realizowane, ponieważ opiekunowie osób niepełnosprawnych dotychczas nie zgłosili potrzeb skorzystania z tej formy pobytu,
- jedna rodzina wyraziła zgodę na świadczenie usług w formie pobytu dziennego od czerwca 2022 r.

(akta kontroli str. 42-43, 48-51, 112-115, 117-124, 181-183, 207)

9. GOPS/Gmina posiadał wyodrębniony rachunek bankowy dla środków finansowych przeznaczonych na realizację Programu. Prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową otrzymanych środków i dokonywanych z nich wydatków poprzez wyodrębnienie dziennika o nazwie „GOPS Czarnocin – Opieka wytchnieniowa”. Usługi opieki wytchnieniowej rozliczane były na podstawie Kart realizacji Programu.

Po analizie wszystkich dowodów księgowych stwierdzono, że wszystkie wydatki poniesione zostały w okresie kwalifikowalności i na zadania określone w Programie. Wydatki były udokumentowane fakturą, umową i kartami rozliczenia usług. Limit godzinowy usług opieki wytchnieniowej na 1 uczestnika, jak i stawka godzinowa na 1 uczestnika, mieściły się w ramach określonych w Programie¹⁶.

(akta kontroli str. 116, 149-152, 170-177, 192-203)

10. GOPS/Gmina zrealizowała obowiązki informacyjne określone w § 5 ust. 1 Umowy¹⁷ tj. umieściła na stronie internetowej oraz na tablicy ogłoszeń GOPS/Gminy: informację o naborze oraz o wysokości przyznanych środków z Programu oraz plakat. Ponadto, informacje o realizacji Programu znajdowały się w pokojach i na drzwiach wejściowych do budynku GOPS.

(akta kontroli str. 145-148)

11. Gmina, a w jej imieniu GOPS, jako jednostka realizująca Program, zrealizowała obowiązki sprawozdawcze zgodnie z założeniami Programu i § 7 ust. 1 i 2 zawartej umowy¹⁸ z Wojewodą Łódzkim. Gmina przekazała Wojewodzie Łódzkiemu Zestawienie z realizacji

¹⁵ Faktura za usługę FS/1/08/2022 z 02-08-2022 r. oraz karta czasu pracy opiekuna B.B

¹⁶ 240 godz. limit dla usługi opieki wytchnieniowej na pobyt dzienny – zrealizowano łącznie 22 godz. w tym dla: H.C. – 13 godz., P.M. – 9 godz.; 40 zł brutto za godzinę wynagrodzenia osoby sprawującej opiekę nad osobą niepełnosprawną w miejscu zamieszkania – 22 godz. x 40 zł = 880 zł.

¹⁷ nr 2/2022 z 20 czerwca 2022 r.

¹⁸ Zestawienie z realizacji Programu winno być przekazane w terminie do 15 stycznia 2023 r. a Sprawozdanie końcowe do 30 stycznia 2023 r.

Programu oraz Sprawozdanie końcowe z realizacji Programu, według ustalonego wzoru w dniu 20 stycznia 2023 r. Zestawienie zostało złożone 5 dni po terminie.

(akta kontroli str. 44-53)

VII. Wnioski pokontrolne

1. Środki z Funduszu zostały wykorzystane na sfinansowanie wydatków zgodnych z zasadami kwalifikowalności opisanymi w Programie.
Nie stwierdzono wykorzystania środków niezgodnie z przeznaczeniem.
2. Powszechnie obowiązujące przepisy prawa umożliwiają przeznaczenie środków z Funduszu na realizację zadań Gminie w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych w ramach programów resortowych, przyjętych przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, na podstawie umowy zawartej z wojewodą¹⁹. **Nie stwierdzono nienależnego pobrania środków.**
3. Beneficjent otrzymał środki z Funduszu Solidarnościowego w wysokości zgodnej z umową zawartą z wojewodą. Przekazane środki, po dokonanych przez Beneficjenta zwrocie kwot niewykorzystanych, nie przekraczają kosztów zadania, które znajdują pokrycie w stosownych dokumentach księgowych.
Nie doszło do pobrania środków w nadmiernej wysokości.

VIII. Ocena skontrolowanej działalności:

Uwzględniając powyższe wnioski, kontrolowaną działalność ocenia się pozytywnie²⁰.

VIII. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem w trakcie postępowania kontrolnego nieprawidłowości, nie formułuje się uwag ani wniosków oraz odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze (art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej).

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Anetta Chlebicka
**Dyrektor Wydziału Rodziny i Polityki
Społecznej**

¹⁹ Zob. art. 6 pkt 1, art. 7 ust. 5 i art. 13 ust. 9 ustawy o Funduszu Solidarnościowym.

²⁰ W regulaminie kontroli Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi przyjęto następującą skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.